

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 22. apríla 2010*

Vo veci C-346/08,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná 25. júla 2008,

Európska komisia, v zastúpení: P. Oliver a A. Alcover San Pedro, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska, v zastúpení: L. Seeboruth, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci D. Wyatt, QC,

žalovanému,

* Jazyk konania: angličtina.

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory K. Lenaerts, sudcovia G. Arestis, J. Malenovský,
T. von Danwitz a D. Šváby (spravodajca),

generálna advokátka: J. Kokott,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 10. decembra 2009,

vyhlásil tento

Rozsudok

- ¹ Komisia Európskych spoločenstiev svojou žalobou navrhuje, aby Súdny dvor určil, že Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska si tým, že nezabezpečilo uplatňovanie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/80/ES z 23. októbra 2001 o obmedzení emisií určitých znečisťujúcich látok do ovzdušia z veľkých spaľovacích zariadení (Ú. v. ES L 309, s. 1; Mim. vyd. 15/006, s. 299) na elektrárňu, ktorú prevádzkuje Rio Tinto Alcan Smelting and Power (UK) Ltd (ďalej len „Alcan“) v Lynemouth

na severovýchode Anglicka (ďalej len „elektrárň Lynemouth“), nespĺnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z tejto smernice.

Právny rámec

- 2 Smernica 2001/80, ktorá nahradila smernicu Rady 88/609/EHS z 24. novembra 1988 o obmedzení emisií určitých znečisťujúcich látok do ovzdušia z veľkých spaľovacích zariadení (Ú. v. ES L 336, s. 1; Mim. vyd. 15/006, s. 299), je súčasťou stratégie Spoločenstva spočívajúcej v boji proti acidifikácii a jej cieľom je znižovanie emisií oxidu siričitého, oxidov dusíka a prachu z veľkých spaľovacích zariadení, ktorých nominálny tepelný vstup sa rovná alebo je väčší ako 50 MW. Toto znižovanie je upravené v prílohách III až VII smernice 2001/80, na základe ktorých sa na tieto zariadenia vzťahujú hodnoty emisných limitov vyjadrené v maximálnych koncentráciách týchto znečisťujúcich látok v dymovom plyne.
- 3 Odôvodnenia č. 6 a 11 smernice 2001/80 stanovujú:

„(6) Existujúce veľké spaľovacie zariadenia výrazne prispievajú k emisiám oxidu siričitého a oxidom dusíka v spoločenstve a je potrebné znížiť tieto emisie. Preto je potrebné upraviť prístup k rozličným charakteristikám sektora veľkých spaľovacích zariadení v členských štátoch.“

...

(11) Zariadenia na výrobu elektrickej energie predstavujú významnú časť sektora veľkých spaľovacích zariadení.“

4 Článok 1 uvedenej smernice stanovuje:

„Táto smernica sa vzťahuje na spaľovacie zariadenia, ktorých nominálny tepelný vstup sa rovná alebo je väčší ako 50 MW, bez ohľadu na druh používaného paliva (tuhé, kvapalné alebo plyné).“

5 Článok 2 tej istej smernice je vyjadrený takto:

„Na účely tejto smernice:

...

7. ‚spaľovacie zariadenie‘ je každé technické zariadenie, v ktorom sa oksyličujú palivá s cieľom využitia takto vzniknutého tepla.

Táto smernica sa vzťahuje iba na spaľovacie zariadenia určené na výrobu energie, s výnimkou tých, ktoré priamo využívajú produkty spaľovania vo výrobných procesoch. Táto smernica sa nevzťahuje na tieto spaľovacie zariadenia:

- a) zariadenia, v ktorých sa produkty spaľovania používajú na priame vykurovanie, sušenie alebo iné spracovanie predmetov alebo materiálov, napr. na zahriatie pecí, pecí na tepelné spracovanie;

- b) prídavné spaľovacie zariadenia, t. j. akékoľvek technické zariadenia určené na čistenie odpadových plynov spaľovaním, ktoré nie je prevádzkované ako samostatné spaľovacie zariadenie;

- c) zariadenia na regeneráciu katalyzátorov na katalytické krakovanie;

- d) zariadenia na premenu sírovodíka na síru;

- e) reaktory používané v chemickom priemysle;

- f) pece s koksovými batériami;

- g) kaupre;

- h) akékoľvek technické zariadenia používané na pohon vozidiel, lodí alebo lietadiel;

- i) plynové turbíny používané na morských plošinách;

- j) plynové turbíny povolené do 27. novembra 2002 alebo tie, ktoré podľa názoru príslušného orgánu budú predmetom plnej žiadosti o povolenie do 27. novembra 2002, za predpokladu, že zariadenie bude spustené do prevádzky najneskôr 27. novembra 2003 bez vplyvu na článok 7 ods. 1 a prílohu VIII (A) a (B);

Táto smernica nezahrňuje zariadenia poháňané naftovými, benzínovými alebo plynovými motormi.

Kde sa postavia dve alebo viac oddelených nových zariadení takým spôsobom, že ich odpadové plyny môžu byť pri zohľadnení technických a ekonomických faktorov, podľa úsudku príslušných orgánov, vypúšťané spoločným komínom, kombinácia vytvorená takýmito zariadeniami sa bude považovať za jednu jednotku;

...“

- 6 V súlade s článkom 4 ods. 3 smernice 2001/80 mali členské štáty dosiahnuť najneskôr do 1. januára 2008 významné zníženie emisií z existujúcich spaľovacích zariadení, a to buď prijatím vhodných opatrení na zabezpečenie toho, aby dotknuté existujúce spaľovacie zariadenia dodržiavali hodnoty emisných limitov stanovených v prílohách tejto smernice, alebo zabezpečením toho, aby existujúce uvedené zariadenia boli predmetom národného programu znižovania emisií (ďalej len „NPZE“). Na základe článku 4 ods. 6 uvedenej smernice mal každý členský štát, ktorý sa rozhodol uplatňovať NPZE, povinnosť oznámiť ho Komisii najneskôr do 27. novembra 2003 a Komisia bola povinná do šiestich mesiacov od tohto oznámenia vyhodnotiť, či tento program spĺňa požiadavky upravené v uvedenom článku 4 ods. 6.

Konanie pred podaním žaloby

- 7 Listom z 27. novembra 2003 Spojené kráľovstvo predložilo Komisii prvú verziu svojho NPZE, v ktorej bola elektrárň Lynemouth uvedená medzi spaľovacími zariadeniami, na ktoré sa vzťahuje smernica 2001/80. Dňa 28. apríla 2005 tento členský štát predložil aktualizovaný NPZE, kde sa takisto uvádzalo toto zariadenie. Z revidovaného znenia NPZE predloženého Komisii 28. februára 2006 však uvedené zariadenie odstránil.
- 8 Listom zo 4. septembra 2006 Komisia informovala Spojené kráľovstvo, že zastáva názor, že toto odstránenie nebolo v súlade so smernicou 2001/80. Vo svojej odpovedi z 2. februára 2007 tento členský štát tvrdil, že na elektrárň v Lynemouth sa má vzťahovať všeobecná výnimka upravená v článku 2 ods. 7 tejto smernice, lebo uvedená elektrárň je v celom rozsahu začlenená do hlinikárne a slúži len na výrobu tohto kovu. Zdôraznil tiež slabý vplyv tejto elektrárne na životné prostredie, ako aj riziko, že

Alcan bude nútený zastaviť prevádzku hlinikárne, pokiaľ by mala elektrárňu podliehať obmedzeniam upraveným uvedenou smernicou.

- 9 Dňa 29. júna 2007 Komisia zaslala Spojenému kráľovstvu výzvu, na ktorú tento členský štát odpovedal listom z 31. augusta 2007.
- 10 Komisia, ktorá s touto odpoveďou nebola spokojná, zaslala 23. októbra 2007 Spojenému kráľovstvu odôvodnené stanovisko, kde ho vyzvala na ukončenie vytýkaného nesplnenia povinnosti v lehote dvoch mesiacov od jeho prijatia.
- 11 Keďže Komisia nepovažovala argumenty predložené Spojeným kráľovstvom v jeho odpovedi na uvedené odôvodnené stanovisko v liste z 21. decembra 2007 za presvedčivé, podala žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

O žalobe

Argumentácia účastníkov konania

- 12 Komisia tvrdí, že smernica 2001/80 sa na elektrárňu v Lynemouth vzťahuje, a pripomína, že Spojené kráľovstvo malo pôvodne rovnaký názor, keďže toto zariadenie zahrnulo do rôznych verzií svojho NPZE a odstránilo ho až v revidovanom znení, ktoré jej predložilo 28. februára 2006.

13 Podľa Komisie sa smernica 2001/80 vzťahuje na všetky spaľovacie zariadenia s výnimkou tých, ktoré sú výslovne uvedené v jej článku 2 ods. 7, a to:

— spaľovacie zariadenia, ktoré nie sú určené na výrobu energie (ďalej len „výnimka č. 1“),

— spaľovacie zariadenia, v ktorých sa produkty spaľovania priamo používajú vo výrobných procesoch (ďalej len „výnimka č. 2“),

— spaľovacie zariadenia uvedené v tomto článku 2 ods. 7 druhom pododseku písm. a) až f), ktoré sú príkladmi výnimiek č. 1 a 2, ako aj

— rôzne výnimky *sui generis* vymenované v uvedenom článku 2 ods. 7 druhom pododseku písm. g) až j) a v tom istom článku 2 ods. 7 treťom pododseku.

14 Komisia tvrdí, že na všetky zariadenia uvedené v článku 2 ods. 7 druhom pododseku písm. a) až f) smernice 2001/80 sa vzťahujú výnimky č. 1 alebo 2 a že je logické, že nepatria do pôsobnosti tejto smernice, lebo metodika alebo hodnoty emisných limitov stanovené uvedenou smernicou sa na ne nedajú ľahko uplatniť. V tejto súvislosti vysvetľuje, že smernica 2001/80 sa týka úpravy emisií spôsobených spaľovaním (oxidáciou) palív a že postup, ktorým sa vypočítavajú hodnoty emisných limitov,

vychádza z predpokladu, že emisie, ktoré vznikajú po spaľovaní paliva používaného na pohon spaľovacieho zariadenia, možno predvídať. Pokiaľ sa horúci dymový plyn pochádzajúci z procesu spaľovania palív mieša s inými látkami, ktoré sa bežne nespájajú s procesom spaľovania pred emisiou, výsledky nie sú dostatočne predvídateľné a hodnoty emisných limitov stanovené uvedenou smernicou na spaľovanie palív sa nemôžu uplatniť.

- 15 Komisia naproti tomu uznáva, že na zariadenia uvedené v článku 2 ods. 7 druhom pododseku písm. g) až j) smernice 2001/80 sa nevzťahuje ani výnimka č. 1, ani výnimka č. 2, a uvádza, že zodpovedajú výnimkám *sui generis*.
- 16 Pokiaľ ide konkrétne o kaupre, uvedené v článku 2 ods. 7 druhom pododseku písm. g) smernice 2001/80, na príklade ktorých Spojené kráľovstvo zakladá podstatu svojho tvrdenia, Komisia vysvetľuje, že tieto kaupre sú vybavené ohňovzdornými tehliami, ktoré sú zohrievané priamym kontaktom s horúcim dymovým plynom pochádzajúcim zo spaľovania palív, pričom horúce tehly sa následne používajú na zohrievanie studeného vzduchu, ktorý cirkuluje nad nimi, aby tak vytvorili „horúci vietor“, ktorý sa následne vháňa do vysokej pece. Vzhľadom na zahrievanie tehál sa uvedené kaupre zásadne odlišujú od akéhokoľvek iného typu spaľovacieho zariadenia. Okrem toho na tehlovom obklade komôr často vznikajú praskliny, ktoré vedú ku kontaminácii plynu pochádzajúceho zo spaľovania nespáleným plynom z vysokej pece. Na základe týchto dvoch okolností sa na kaupre nedajú ľahko uplatniť hodnoty emisných limitov stanovené uvedenou smernicou.
- 17 Komisia zdôrazňuje, že nijaké zo zariadení uvedených v ustanoveniach vzťahujúcich sa na výnimku č. 2 si nevyžaduje používanie elektrickej energie vo výrobnom procese alebo používanie produktov spaľovania mimo samotného spaľovacieho zariadenia.

- 18 Zatiaľ čo je nesporné, že na elektrárňu v Lynemouth sa nevzťahuje výnimka č. 1, nemôže sa na ňu vzťahovať ani výnimka č. 2, pretože priamo nepoužíva produkty spaľovania vo výrobných procesoch.
- 19 Komisia tvrdí, že pokiaľ by sa malo pripustiť, že priame používanie elektrickej energie vyrábané elektrárňou vo výrobnom procese by viedlo k tomu, že sa na túto elektrárňu vzťahuje výnimka č. 2, z pôsobnosti smernice 2001/80 by sa vyčlenili mnohé veľké spaľovacie zariadenia, čo by malo závažné dôsledky na životné prostredie.
- 20 Komisia poukazuje na to, že elektrárňu v Lynemouth je deviatym najväčším pôvodcom emisií oxidu siričitého v Spojenom kráľovstve a je zodpovedná za približne 4 % celkových deklarovateľných emisií tohto znečisťujúceho plynu v tomto členskom štáte.
- 21 Spojené kráľovstvo tvrdí, že elektrárňu určená na poskytovanie elektrickej energie továrni na výrobu hliníka prostredníctvom elektrolýzy a postavená výlučne na tento účel tvorí súčasť technického zariadenia zahrnujúceho spaľovňu určenú na výrobu energie, ktorá priamo vyžíva produkty spaľovania vo výrobných procesoch, a v dôsledku toho spĺňa podmienky na udelenie výnimky stanovené v článku 2 ods. 7 smernice 2001/80.
- 22 Po prvé Spojené kráľovstvo tvrdí, že vyrábaná elektrická energia sa priamo využíva pri výrobe hliníka. Továrňu, ktorú prevádzkuje Alcan, nemôže – na rozdiel od tvrdení Komisie – rovnakým spôsobom využívať elektrickú energiu pochádzajúcu z celoštátnej siete.

23 Po druhé Spojené kráľovstvo tvrdí, že elektrická energia vyrábaná uhoľnou elektrárnou predstavuje nepriamy produkt spaľovania. Článok 2 ods. 7 smernice 2001/80 sa pritom netýka priameho využívania priamych produktov spaľovania, ale priameho využívania produktov spaľovania. Energia, akou je elektrická energia vyrábaná oxidáciou palív, sa musí považovať za produkt spaľovania, pretože táto smernica sa vzťahuje len na spaľovacie zariadenia, v ktorých sa oxidujú palivá s cieľom výroby energie. Tento článok 2 ods. 7 nespresňuje, že sa týka len priamych produktov spaľovania, a bolo by nesprávne vykladať ho v tomto zmysle. Priamy vzťah má existovať nie medzi spaľovaním a výrobným procesom, ale medzi produktmi spaľovania a výrobným procesom. V tejto veci pritom ide o priamy vzťah medzi elektrickou energiou vyrábanou spaľovaním a použitým výrobným procesom, pretože tento proces využíva elektrickú energiu na výrobu hliníka.

24 Uvedenie kauprov v článku 2 ods. 7 druhom pododseku písm. g) smernice 2001/80 potvrdzuje, že výnimka sa neuplatňuje len v obmedzenom zmysle spomenutom Komisiou. Spojené kráľovstvo v tejto súvislosti pripomína, že z pôvodného systému uvedeného v článku 2 ods. 7 smernice 88/609 vyplýva, že technológie vymenované v článku 2 ods. 7 druhom pododseku písm. a) až g) smernice 2001/80 predstavujú osobitné príklady spaľovacích zariadení, ktoré sú vylúčené z pôsobnosti poslednej uvedenej smernice, a to buď preto, že nie sú určené na výrobu elektrickej energie, alebo preto, že priamo využívajú produkty spaľovania vo výrobnom procese. Horúci vzduch používaný v kauproch sa nezohrieva priamo oxidáciou paliva, ale nepriamo v nadväznosti na oxidáciu paliva zohrievajúcu ohňovzdorné tehly, ktoré zase zohrievajú vzduch poháňajúci výrobný proces. Energia, ktorá sa týmto spôsobom nepriamo vyrába, sa správne posudzuje ako produkt spaľovania v zmysle článku 2 ods. 7 smernice 2001/80, hoci ide o nepriamy produkt spaľovania, rovnako ako v prípade elektrárne v Lynemouth predstavuje takýto nepriamy produkt spaľovania elektrická energia. Podľa správneho výkladu tohto článku 2 ods. 7 je kauper spojený s vysokou pecou rovnako, ako je elektrárňa v Lynemouth spojená s hlinikárnou, ktorú prevádzkuje Alcan. Oba sú zdrojmi elektrickej energie vytvorených na účely výrobného procesu a sú doňho začlenené.

- 25 Na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, kaupre uvedené v článku 2 ods. 7 druhom pododseku písm. g) smernice 2001/80 nie sú výnimkou *sui generis*. Znenie článku 2 ods. 7 smernice 88/609 jasne hovorí, že výnimky *sui generis* uvádza článok 2 ods. 7 druhý pododsek písm. h) až j) smernice 2001/80.
- 26 Pokiaľ ide o tvrdenie Komisie, podľa ktorého by tvrdenie Spojeného kráľovstva znamenalo závažný zásah do pôsobnosti smernice 2001/80, tento členský štát pripúšťa, že by bolo abnormálne, keby všetky spaľovacie zariadenia, ktoré vyrábajú elektrickú energiu určenú na priame využitie vo výrobe, nepodliehali požiadavkám tejto smernice. Zdôrazňuje, že o tento prípad ide len vtedy, ak je zariadenie navrhnuté len s cieľom dodávať elektrickú energiu pre výrobný proces. Všetky prípady uvedené v článku 2 ods. 7 druhom pododseku písm. a) až i) tejto smernice sa týkajú interných zdrojov energie navrhnutých a vybudovaných na účely konkrétnych procesov alebo činností. Treba uviesť, že jediným produktom spaľovania, na ktorý sa odkazuje, je produkt zahrňajúci energiu.
- 27 Spojené kráľovstvo zastáva názor, že normotvorca Spoločenstva vyňal tieto zariadenia z pôsobnosti smernice 2001/80 nie preto, aby vnútroštátnym orgánom ušetril nepríjemnosti, ale preto, aby nastolil rovnováhu medzi výhodami pre životné prostredie a ekonomickými nákladmi na zaradenie týchto zariadení do rozsahu tejto pôsobnosti. Pokiaľ ide o dotknuté zariadenie, ekonomické a sociálne náklady spojené s uplatňovaním uvedenej smernice naň by z dôvodu rizika uzavretia tohto zariadenia, ktoré by viedlo k strate 4 000 priamych alebo nepriamych pracovných miest v regióne z vysokou nezamestnanosťou, značne prevyšovali slabé environmentálne výhody, ktoré by vyplývali z tohto uplatňovania, vzhľadom na značné sumy, ktoré spoločnosť Alcan počas uplynulých rokov investovala na zlepšenie výkonnosti v oblasti životného prostredia, vzhľadom na povinnosť znížiť emisie síry podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/1/ES z 15. januára 2008 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (Ú. v. EÚ L 24, s. 8), ako aj vzhľadom na nahradenie dotknutej výroby dovozmi zariadení, ktoré nepochádzajú z územia Európskej

únie a podliehajú menej prísnej regulácii. Keďže výroba hliníka spotrebúva veľa energie a ako taká podlieha tlakom, smernicu 2001/80 treba vykladať tak, aby z rozsahu jej pôsobnosti boli vyňaté elektrárne, ktoré sú určené na dodávanie elektrickej energie pre proces elektrolýzy.

- 28 V odpovedi na tvrdenie Komisie, podľa ktorého sa jednak ostatné továrne na výrobu hliníka už museli prispôbiť požiadavkám smernice 2001/80 a jednak neexistuje nijaký dôvod, aby sa poskytla konkurenčná výhoda továrni prevádzkovej spoločnosťou Alcan, Spojené kráľovstvo tvrdí, že ak je elektráreň v Lynemouth vylúčená z pôsobnosti tejto smernice, je to tak na základe objektívnych úvah, ktoré platia pre všetky zariadenia, ktoré sa nachádzajú v rovnakej situácii. Elektráreň v Lynemouth je jediným zariadením v Európskom hospodárskom priestore, ktoré obsahuje interný zdroj energie navrhnutý a postavený na účely výroby elektrickej energie určenej pre proces elektrolýzy.
- 29 Je logické vyňať spaľovacie zariadenia určené na poháňanie výrobného procesu, pretože majú len jedného „interného klienta“, a disponujú tak len jediným prostriedkom náhrady výdavkov, ktoré boli vynaložené na to, aby tieto zariadenia vyhovovali smernici 2001/80. Okrem toho konečné výrobky výrobného procesu predstavujú suroviny, s ktorými sa obchoduje na medzinárodných trhoch a podliehajú priamej hospodárskej súťaži výrobcov so sídlom mimo Únie, na ktorých sa vzťahuje menej prísna regulácia a majú nižšie výrobné náklady, zatiaľ čo spaľovacie zariadenia, ktoré nie sú určené na konkrétny účel, dodávajú energiu mnohým odberateľom, často ich vlastní členské štáty a nemajú skutočných konkurentov.
- 30 Spojené kráľovstvo namieta voči tvrdeniu Komisie, podľa ktorého článok 2 ods. 7 smernice 2001/80 obsahuje všeobecnú zásadu, ktorú treba vykladať zoširoka, a dve výnimky, ktoré treba vykladať striktnie. Toto ustanovenie obsahuje definíciu zariadení,

ktoré patria do pôsobnosti uvedenej smernice, a definíciu zariadení, na ktoré sa smernica nevzťahuje. Spojené kráľovstvo dodáva, že Súdny dvor sa v každom prípade vyslovil proti striktnému výkladu výnimiek, pokiaľ by takýto výklad narušil cieľ týchto výnimiek (rozsudok z 26. mája 2005, Kingcrest Associates a Montecello, C-498/03, Zb. s. I-4427, body 29 a 32).

Posúdenie Súdnym dvorom

- 31 Otázka predložená v tejto žalobe o nesplnenie povinnosti sa týka toho, či elektráreň v Lynemouth má byť považovaná za jedno zo spaľovacích zariadení, na ktoré sa vzťahuje smernica 2001/80.
- 32 Ako zdôrazňuje Komisia, určite sa môže zdať prekvapujúcim, že Spojené kráľovstvo síce v prvých dvoch zneniach NPZE predložených Komisii v rokoch 2003 a 2005 na základe smernice 2001/80, ako aj vo všetkých správach a dokumentoch vypracovaných od roku 1990 podľa smernice 88/609, ktorá predchádzala uvedenej smernici, a ktorá mala, pokiaľ ide o bod, ktorý je predmetom sporu, takmer rovnaké znenie, najskôr zahrnulo elektráreň v Lynemouth medzi spaľovacie zariadenia, na ktoré sa vzťahuje smernica 2001/80, ale teraz tvrdí, že táto elektráreň nepodlieha tejto smernici, táto okolnosť však nemá žiadny vplyv na otázku, či táto elektráreň patrí do pôsobnosti tejto smernice.
- 33 Je nesporné, že elektráreň v Lynemouth je spaľovacím zariadením, ktorého nominálny tepelný vstup sa rovná alebo je väčší ako 50 MW v zmysle článkov 1 a 2 ods. 7 prvého pododseku smernice 2001/80.

- 34 Spojené kráľovstvo napriek tomu tvrdí, že táto elektrárň vybudovaná výlučne na účely dodávok elektrickej energie na výrobu hliníka v susednej taviarni spĺňa podmienky výnimky stanovenej v článku 2 ods. 7 druhom pododseku prvej vete smernice 2001/80, podľa ktorej sa táto smernica vzťahuje iba na spaľovacie zariadenia určené na výrobu energie s výnimkou tých, ktoré priamo využívajú produkty spaľovania vo výrobných procesoch.
- 35 Je určite pravda, že elektrická energia vyrobená v Lynemouth sa používa priamo na výrobu hliníka. Podľa „Hall-Héroultovho“ postupu, ktorý sa používa v továrni prevádzkovej spoločnosťou Alcan, sa totiž oxid hlinitý zmieša s elektrolytom, v ktorom sa rozpustí, a elektrický prúd s vysokým napätím sa vedie z anódy na katódu, pričom štiepi oxid hlinitý na hliník a kyslík a dodáva teplo, ktoré má elektrolyt udržať roztavený.
- 36 Ako tvrdí Komisia, elektrická energia však nie je produktom spaľovania. Produktmi spaľovania sú totiž odpadové plyny, popol a ďalšie zvyšky, ako aj teplo vytvorené pri spaľovaní, pričom smernica 2001/80 definuje spaľovacie zariadenie ako „technické zariadenie, v ktorom sa okysličujú palivá s cieľom využitia takto vzniknutého tepla“. Elektrický prúd nie je fyzický produkt spaľovania ani tepla, ale vzniká na základe série operácií, pri ktorých sa pri spaľovaní uvoľňuje teplo, ktoré sa v kotli využíva na výrobu pary poháňajúcej turbínu, ktorá napokon vyrába elektrickú energiu.
- 37 Aby bolo možné elektrickú energiu pokladať za „produkt spaľovania“, musel by sa tento pojem vykladať tak široko, aby zahŕňal aj iné produkty, ktoré nevznikajú priamo spaľovaním a ktoré nezodpovedajú zvyčajnému významu tohto pojmu, tak v odbornom, ako aj v bežnom jazyku.

- 38 Článok 2 ods. 7 druhý pododsek prvá veta smernice 2001/80 okrem toho bráni širokému výkladu pojmu „produkt spaľovania“, pretože sa vzťahuje na spaľovacie zariadenia, v ktorých sa produkty spaľovania „priamo“ používajú vo výrobných procesoch. Nemôže ísť o priame využívanie produktov spaľovania vo výrobných procesoch, pokiaľ existujú medzistupne medzi spaľovaním a výrobným procesom, napríklad výroba elektrickej energie.
- 39 Proti širokému výkladu pojmu „produkt spaľovania“ hovorí aj skutočnosť, že tento pojem definuje rozsah výnimky zo všeobecného pravidla. Podľa ustálenej judikatúry totiž výnimky treba vykladať striktné, aby všeobecné pravidlá neboli zbavené svojho zmyslu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. apríla 2004, Kapper, C-476/01, Zb. s. I-5205, bod 72).
- 40 V rozpore s tým, čo tvrdí Spojené kráľovstvo, je pritom zjavné, že článok 2 ods. 7 druhý pododsek prvá veta smernice 2001/80 sa neobmedzuje na spresnenie pojmu „spaľovacie zariadenie“, ale z pôsobnosti tejto smernice vylučuje niektoré zariadenia. Skutočnosť, že toto ustanovenie má povahu výnimky, napokon výslovne vyplýva aj z jeho znenia, pretože stanovuje, že táto smernica sa vzťahuje na spaľovacie zariadenia určené na výrobu energie „s výnimkou tých, ktoré priamo využívajú produkty spaľovania vo výrobných procesoch“.
- 41 Reštriktívny výklad článku 2 ods. 7 druhého pododseku prvej vety smernice 2001/80 platí o to skôr, že vylúčenie niektorých spaľovacích zariadení z rozsahu pôsobnosti smernice je v rozpore s jej samotným cieľom. Ako totiž vyplýva zo štvrtého až šiesteho odôvodnenia tejto smernice, jej cieľom je boj proti acidifikácii znížením emisií oxidu

siričitého a oxidu dusíka, na ktorých sa vo veľkej miere podieľajú veľké spaľovacie zariadenia.

- 42 Napokon vzhľadom na to, že zariadenia na výrobu elektriny sú v jedenástom odôvodnení smernice 2001/80 definované ako hlavné spaľovacie zariadenia, na ktoré sa táto smernica vzťahuje, rozšírenie výnimky v článku 2 ods. 7 druhom pododseku prvej vete tejto smernice na elektrárne, ktoré výrobu elektrickej energie priamo využívajú vo výrobnom procese, by zasiahlo potrebný účinok tejto smernice.
- 43 Z uvedeného vyplýva, že elektráreň v Lynemouth nemôže využívať výnimku uvedenú v článku 2 ods. 7 druhom pododseku prvej vete smernice 2001/80 pre spaľovacie zariadenia, ktoré priamo využívajú produkty spaľovania vo výrobných procesoch.
- 44 Žiadne z tvrdení, ktoré uvádza Spojené kráľovstvo, nemôže spochybníť toto konštatovanie.
- 45 Pokiaľ ide po prvé o tvrdenie, podľa ktorého sú výnimky stanovené v smernici 2001/80 založené na porovnaní nákladov vytvorených hodnotami emisných limitov a z toho vyplývajúcich výhod pre životné prostredie, teda na posúdení, ktoré v prejednávanej veci odôvodňuje vylúčenie elektrárne v Lynemouth z pôsobnosti tejto smernice, treba v prvom rade pripomenúť, že ani samotná smernica ani dokumenty pri jej príprave

neuvádzajú dôvody, na základe ktorých by sa mohli jednak všeobecne a abstraktne vyňať spaľovacie zariadenia, ktoré priamo využívajú produkty spaľovania vo výrobných procesoch, ako aj konkrétne zariadenia uvedené v článku 2 ods. 7 druhom pododseku písm. a) až g) smernice 2001/80.

⁴⁶ Podľa Komisie boli spaľovacie zariadenia patriace pod uvedené výnimky vylúčené z pôsobnosti smernice 2001/80 z dôvodu kontaminácie odpadových plynov znečisťujúcimi látkami pri priamom použití produktov spaľovania vo výrobnom procese, takže metodiku a hodnoty emisných limitov uvedené v prílohách k tejto smernici pre oddelené procesy spaľovania na ne nemožno priamo uplatniť. Komisia okrem toho preukázala, že pri všetkých typoch zariadení uvedených v článku 2 ods. 7 druhom pododseku písm. a) až g) uvedenej smernice dochádza ku kontaminácii odpadových plynov, zatiaľ čo je naopak nesporné, že používanie elektrickej energie pri výrobe hličníka nemá nijaký vplyv na emisie produkované elektrárnou v Lynemouth.

⁴⁷ Spojené kráľovstvo nespochybňuje existenciu týchto odpadových plynov v rôznych zariadeniach uvedených v článku 2 ods. 7 druhom pododseku písm. a) až g) smernice 2001/80, ale zastáva názor, že výnimky sa nezakladajú na ťažkostiach s uplatňovaním tejto smernice, ale na posúdení nákladov a výhod.

⁴⁸ Bez toho, aby bolo potrebné presne určiť účel týchto výnimiek, argumentáciu Spojeného kráľovstva treba v každom prípade odmietnuť, pretože abstraktná výnimka formulovaná v článku 2 ods. 7 druhom pododseku prvej vete smernice 2001/80 nemôže spočívať na posúdení nákladov a výhod. Je totiž možné posúdiť náklady a výhody

spojené s uplatnením hodnôt emisných limitov v súvislosti s osobitným zariadením, prípadne pre určité typy osobitných zariadení, napríklad tie, ktoré sú uvedené v článku 2 ods. 7 druhom pododseku písm. a) až g) tejto smernice, ale nemožno tak urobiť v prípade zariadení, ktoré priamo využívajú produkty spaľovania vo výrobných procesoch.

- 49 Pokiaľ ide o druhé o tvrdenie, podľa ktorého výnimka pre kaupre uvedená v článku 2 ods. 7 druhom pododseku písm. g) smernice 2001/80 dokazuje, že pojem „produkt spaľovania“ treba chápať zoširoka a že zahŕňa nepriame produkty spaľovania ako elektrický prúd, stačí uviesť, ako uviedla aj generálna advokátka v bode 39 svojich návrhov, že táto výnimka sa týka priameho produktu spaľovania, teda tepla. Tieto kaupre totiž prostredníctvom ohňovzdorných tehál prenášajú teplo uvoľnené spaľovaním do vzduchu, ktorý sa následne vháňa do vysokej pece, na podporu výroby liatiny.
- 50 Hoci kaupre určite nepredstavujú príklad uplatnenia abstraktnej výnimky uvedenej v článku 2 ods. 7 druhom pododseku prvej vete smernice 2001/80 v rozsahu, v akom je teplo uvoľnené pri spaľovaní využívané len nepriamo, nemožno z toho vyvodiť, že uvedená výnimka sa musí vykladať tak, aby sa z pôsobnosti tejto smernice vylúčili zariadenia, ktoré využívajú nepriame produkty spaľovania vo výrobnom procese.
- 51 Ako Komisia pripustila, ide o bežnú redakčnú anomáliu v tom zmysle, že uvedené kaupre predstavujú výnimku *sui generis*, a nie použitie abstraktnej výnimky uvedenej v článku 2 ods. 7 druhom pododseku prvej vete smernice 2001/80. Komisia však vysvetlila, bez toho, aby voči tomu Spojené kráľovstvo namietalo, osobitné dôvody,

pre ktoré hodnoty emisných limitov stanovené v tejto smernici nemožno ľahko uplatniť na tento typ zariadení, pretože zahrievanie ohňovzdorných tehál zásadne odlišuje kaupre od všetkých ostatných typov spaľovacích zariadení a častý výskyt prasklín na obklade komôr vedie ku kontaminácii plynu pochádzajúceho zo spaľovania nespáleným plynom z vysokej pece. Ako tiež uviedla generálna advokátka v poznámke pod čiarou k bodu 40 svojich návrhov, kaupre na účely úspory energie často spaľujú plyn, ktorý vzniká vo vysokých peciach a je už znečistený, takže aj napriek použitiu najmodernejšej techniky nemožno dodržať hodnoty emisných limitov stanovené v smernici.

- 52 Pripojenie dodatočných výnimiek v článku 2 ods. 7 druhom pododseku písm. h) až j) smernice 2001/80 pre tri typy zariadení, ktoré už zjavne nemôžu patriť pod všeobecnú abstraktnú výnimku uvedenú v článku 2 ods. 7 druhom pododseku prvej vete tejto smernice, potvrdzuje, že zmysel a rozsah tejto všeobecnej výnimky nemožno určiť na základe osobitnej výnimky.
- 53 Treba ešte zdôrazniť, že ani jedna z osobitných výnimiek uvedených v článku 2 ods. 7 druhom pododseku písm. a) až g) smernice 2001/80 sa nevzťahuje na využívanie produktov spaľovania mimo samotného spaľovacieho zariadenia ani na využívanie elektrickej energie vo výrobnom procese.
- 54 Z uvedeného vyplýva, že smernica 2001/80 sa uplatňuje na elektrárňu v Lynemouth a že žalobe Komisie treba vyhovieť.

- 55 V dôsledku toho treba konštatovať, že Spojené kráľovstvo si tým, že nezabezpečilo uplatňovanie smernice 2001/80 na elektrárňu v Lynemouth, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z tejto smernice.

O trovách

- 56 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazat' Spojené kráľovstvo na náhradu trov konania a Spojené kráľovstvo nemalo úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazat' ho na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol a vyhlásil:

- 1. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska si tým, že nezabezpečilo uplatňovanie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/80/ES z 23. októbra 2001 o obmedzení emisií určitých znečisťujúcich látok do ovzdušia z veľkých spaľovacích zariadení na elektrárňu, ktorú prevádzkuje Rio Tinto Alcan Smelting and Power (UK) Ltd v Lynemouth na severovýchode Anglicka, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z tejto smernice.**

2. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska je povinné nahradiť trovy konania.

Podpisy